

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-526-6-35>

**CRIMINAL LIABILITY FOR THE UNAUTHORIZED
DISSEMINATION OF INFORMATION ABOUT THE TRANSFER
OR MOVEMENT OF WEAPONS, ARMAMENTS, AND
AMMUNITION TO UKRAINE, THE MOVEMENT, RELOCATION,
OR DEPLOYMENT OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE
OR OTHER MILITARY FORMATIONS ESTABLISHED
IN ACCORDANCE WITH UKRAINIAN LAW, COMMITTED
UNDER CONDITIONS OF MARTIAL LAW OR A STATE
OF EMERGENCY**

**КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ЗА НЕСАНКЦІОНОВАНЕ ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ
ПРО НАПРАВЛЕННЯ, ПЕРЕМІЩЕННЯ ЗБРОЇ, ОЗБРОЄННЯ
ТА БОЙОВИХ ПРИПАСІВ В УКРАЇНУ, РУХ, ПЕРЕМІЩЕННЯ
АБО РОЗМІЩЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ЧИ ІНШИХ
УТВОРЕНИХ ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНІВ УКРАЇНИ
ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ, ВЧИНЕНЕ В УМОВАХ
ВОЄННОГО АБО НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ**

Zainullin D. R.

*First-year master's student
Kyiv University of Intellectual Property
and Law
National University "Odesa Law
Academy"
Kyiv, Ukraine*

Зайнуллін Д. Р.

*студент 1 курсу магістратури
Київський університет
інтелектуальної власності та права
Національного університету
«Одеська юридична академія»
м. Київ, Україна*

Кримінальний кодекс України був доповнений статтею 114-2 «Несанкціоноване поширення інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчинене в умовах воєнного або надзвичайного стану».

На внесення даних змін вплинуло декілька факторів: 1) рф розпочала повномасштабне вторгнення на територію України 24 лютого 2022 року; 2) суспільство маючи повністю відкритий доступ до різних

інтернет-ресурсів не реагувало на заклики Міністерства оборони України, Генерального штабу України та інших військових формувань щодо нерозповсюдження інформації про рух, переміщення або розміщення Збройних сил України та інших військових формувань, про направлення та переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, що спричинило тяжкі наслідки. Одним з таких прикладів є обстріл ТРЦ Retroville в Києві 20 березня 2022 року, який стався внаслідок того, що киянин виклав у інтернет матеріали про пересування українських військових у столиці й "свідомо чи несвідомо" попрацював корегувальником для російської армії. Внаслідок цього, загинуло 8 людей.

Розглядаючи першу редакцію статті 114-2 КК (від 24.03.2022 р.) розуміємо, що тут визначене більш ширше коло протиправних діянь порівняно з другою редакцією (від 01.04.2022 р.). Як зазначив М.І. Хавронюк, з 27 березня по 12 квітня 2022 р. і потім, починаючи з 13 квітня 2022 р., діяли дві дещо різні редакції ст. 114-2 КК [1]. Перша редакція передбачала більш широке коло протиправних діянь [1]. Тому, з огляду на положення ч. 1 ст. 5 КК щодо зворотної дії закону в часі, якщо особа в період з 27 березня по 12 квітня 2022 р. поширила інформацію про переміщення територією України зброї, взявши її з відкритого доступу, де вона була розміщена, наприклад, Службою безпеки України, відповідальність особи виключається, бо після 12 квітня 2022 р. таке діяння перестало бути кримінальною караним [1].

Розглянемо склад даного кримінального правопорушення.

Родовим об'єктом правопорушення є суспільні відносини з охорони основ національної безпеки України. Безпосереднім об'єктом виступає державна безпека України в інформаційній сфері забезпечення обороноздатності держави. Відповідно до ЗУ «Про національну безпеку», національною безпекою вважається захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз [5]. В. Бондар основним безпосереднім об'єктом визначає суспільні відносини у сфері забезпечення національної та державної безпеки, обороноздатності, державного суверенітету, територіальної цілісності і недоторканості [7]. Ю. Пономаренко вважає, що основний безпосередній об'єкт несанкціонованого поширення військово значущої інформації збігається з об'єктом злочинів, передбачених ст. 114-1 КК, і, на відміну від В. Бондаря, включає до нього лише ті суспільні відносини, які забезпечують обороноздатність України в частині належного здійснення військовими формуваннями України

охорони основ національної безпеки України в умовах воєнного або надзвичайного стану [6].

Слід зазначити, що В. Бондар та Ю. Пономаренко сходяться в тому, що інформаційна безпека України в частині збереження у таємниці інформації, яка становить предмет аналізованого посягання, є хоча й обов'язковим, однак лише додатковим безпосереднім об'єктом складів злочинів, передбачених ст. 114-2 КК [2; 8].

З переліком інформації, розголошення якої може призвести до обізнаності противника про дії Збройних Сил України, інших складових сил оборони, негативно вплинути на хід виконання завдань за призначенням під час дії правового режиму воєнного стану можна ознайомитися в Додатку 2 до наказу Головнокомандувача ЗСУ № 73 від 03.03.2022 р. щодо заборони розповсюдження інформації, розголошення якої може призвести до обізнаності противника про дії Збройних Сил України, інших складових сил оборони, негативно вплинути на хід виконання завдань за призначенням під час дії правового режиму воєнного стану [4].

Об'єктивна сторона кримінального правопорушення полягає у несанкціонованому поширенні інформації про направлення, переміщення зброї, озброєнь, боєприпасів; переміщення, рух або розташування ЗСУ чи інших військових формувань на території України. Поширювати інформацію можна різними шляхами, тобто усно та письмово. Найпоширенішою практикою в наш час є використання популярних месенджерів, зокрема це Telegram, де громадяни України мають абсолютно вільний доступ до різноманітної інформації, включаючи ворожі пропагандистські канали, а також, це одна з платформ, де російські спецслужби активно вербують та залучають до активної співпраці громадян України. Один з прикладів активного використання месенджерів вказаний у вирокі Заводського районного суду м. Миколаєва, де зазначено, що обвинувачена здійснювала збір та подальше поширення інформації про наслідки обстрілів м. Миколаєва та місця розташування, переміщення ЗС України в такому обласному центрі, як в груповому чаті ворожого каналу, так і безпосередньо серед його інших невстановлених на даний час учасників [3].

Суб'єктом виступає фізична осудна особа, яка вчинила кримінальне правопорушення у віці, з якого може наставати кримінальна відповідальність. Враховуючи положення частини 1 статті 22 КК – це 16 років.

Суб'єктивна сторона характеризується як прямим, так і непрямым умислом, де особа усвідомлює, що її діяння вчиняються на шкоду

зовнішній та внутрішній безпеці (інтересам) України, передбачає їх суспільно небезпечні наслідки і бажає їх настання або не бажає, але свідомо припускає їх настання. Мотиви вчинення даного злочину можуть бути різними: починаючи від виконання завдань, які поставили куратори російських спецслужб, закінчуючи тим, що за це обцяють виплатити шалені кошти.

Діяння, які визначені в частині 1 та 2 даної статті мають бути вчинені в умовах воєнного або надзвичайного станів – це обов'язкова ознака, оскільки без неї склад кримінального правопорушення буде відсутній. Визначення понять «воєнний стан» та «надзвичайний стан» містяться в Законі України «Про правовий режим воєнного стану» та Законі України «Про правовий режим надзвичайного стану». Частина 3 даної статті передбачає настання тяжких наслідків. Законодавцю варто визначити дане поняття, оскільки воно є оціночним.

Отже, несанкціоноване поширення інформації про переміщення озброєння, боєприпасів чи військових формувань в умовах воєнного або надзвичайного стану становлять серйозну загрозу національній безпеці України. Такі дії сприяють плануванню ворожих атак, підривають обороноздатність держави та порушують правовий режим.

Література:

1. Аналіз статті 114-2 ККУ із серії науково-практичних коментарів Миколи Хавронюка про зміни до Кримінального кодексу, прийняті під час воєнного стану. URL: <https://pravo.org.ua/blogs/poshyrennya-informatsiyi-pro-vijskovu-dopomogu-ta-diyi-vijskovykh-ukrayiny-kryminalna-vidpovidalnist/>
2. Бондар В. Ю. Кримінальне правопорушення, передбачене ст. 114-2 Кримінального кодексу України. *Проблеми кваліфікації та розслідування кримінальних правопорушень в умовах воєнного стану* : матеріали наук.-теорет. конф. (Київ, 26 трав. 2022 р.) / редкол.: С. Д. Гусарєв, С. С. Чернявський, А. А. Вознюк та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2022. С. 281–286.
3. Вирок Заводського районного суду м. Миколаєва у справі № 487/2555/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109361225>
4. Додаток 2 до наказу Головнокомандувача ЗСУ від 03.03.2022 року (редакція від 03.02.20245 р.). URL: https://www.mil.gov.ua/content/files/nakaz73_zi_zminamu_2024.pdf
5. Закон України «Про національну безпеку» (редакція від 09.08.2024 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>

6. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / В. Я. Тацій, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.; за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 6-те вид., перероб і допов. Харків : Право, 2020. 768 с.

7. Про об'єкт злочинів, передбачених ст. 114-2 Кримінального кодексу України. Бурда Петро Олексійович. URL: <https://jpchdnu.donnu.edu.ua/article/view/16171/16065>

8. Пономаренко Ю. Несанкціоноване поширення військово значущої інформації: питання кримінально-правової кваліфікації та застосування кримінально-правових засобів. *Право України*. 2022. № 11. С. 100–117.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-526-6-36>

SERIOUS CONSEQUENCES AS A SIGN OF A CRIMINAL OFFENSE PROVIDED FOR IN ARTICLE 247 OF THE CRIMINAL CODE OF UKRAINE

ТЯЖКІ НАСЛІДКИ ЯК ОЗНАКА КРИМІНАЛЬНО ПРОСТУПКУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 247 КК УКРАЇНИ

Omelchenko O. I.

Postgraduate Student

*Kyiv University of Intellectual Property
and Law of the National University of*

Odesa Law Academy

Kyiv, Ukraine

Омельченко О. І.

аспірант

Київський університет

інтелектуальної власності та права

Національного університету

«Одеська юридична академія»

м. Київ, Україна

Кримінальна відповідальність за порушення законодавства про захист рослин передбачена ст. 247 Кримінального кодексу України. Даний кримінальний проступок полягає у порушенні правил, установлених для боротьби зі шкідниками і хворобами рослин, та інших вимог законодавства про захист рослин, що спричинило тяжкі наслідки.

Даний кримінальний проступок є матеріальним кримінальним правопорушенням, закінченим з моменту настання тяжких наслідків.